

RISIKORAPPORT 2018

CVR-nr. 80050410

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Risikostyring	
	Risikostyring generelt	3
2.	Kapitalgrundlag	7
3.	Tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov	8
	- herunder beskrivelse af intern proces samt solvensbehovsmodel	
4.	Markedsrisiko	13
5.	Modpartsrisiko	14
6.	Eksponering i aktier m.v. som ikke indgår i handelsbeholdningen	15
7.	Eksponering for renterisiko i positioner udenfor handelsbeholdningen	16
8.	Gearingsrisiko	17
9.	Kreditrisiko	20

RISIKOSTYRING GENERELT

Risikostyring generelt

GrønlandsBANKEN arbejder med en afbalanceret risikoprofil.

Bankens bestyrelse har løbende opmærksomhed på bankens risici og følger regelmæssigt op herpå.

Bestyrelsen har med udgangspunkt i bankens forretningsmodel, fastlagt overordnede rammer og principper indenfor de forskellige risikoområder. Banken udvikler løbende sine værktøjer til identifikation og styring af risici.

Bestyrelsen har nedsat et revisions- og risikoudvalg. Revisions- og risikoudvalget består af den samlede bestyrelse, hvorfor det er fundet mest hensigtsmæssig at bevare den samme struktur som i bestyrelsen således bestyrelsesformanden også er formand for revisions- og risikoudvalget.

Revisions- og risikoudvalgets opgaver omfatter i al væsentlighed overvågning af:

- regnskabsafslæggelsesprocessen
- om bankens interne kontrolsystem og risikosystemer fungerer effektivt
- bankens risikoprofil
- den lovpligtige revision af årsrapport
- kontrol med revisors uafhængighed

I den forbindelse er bankens kontrolmiljø for opgørelse af de væsentlige regnskabsmæssige skøn gennemgået og vurderet.

Udvalget mødes umiddelbart forud for bestyrelsesmøderne.

Det skal bemærkes, at Grønland ikke er omfattet af de danske regler om nedsættelse af revisionsudvalg, men at reglerne i praksis følges. Det følger af § 80b i Lov om finansiel virksomhed, at banken skal etablere et risikoudvalg. Fra og med 2019 opdeles revisions- og risikoudvalget til 2 særskilte udvalg.

Risikostyringsfunktionen er forankret i Direktionen. Den daglige styring af risici foretages af bankens Kredit/udlandsafdeling, mens der foretages uafhængig kontrol heraf i Regnskabsafdelingen.

GrønlandsBANKEN anvender standardmetoden for kredit- og markedsrisici samt basis-indikatormetoden for operationelle risici.

De væsentligste risici som knytter sig til driften af GrønlandsBANKEN og som har betydning for bankens vækst, indtjening og finansielle stilling, er følgende:

Kreditrisiko: Risiko for tab som følge af, at kunder eller modparter misligholder indgåede betalingsforpligtelser.

Markedsrisiko: Risiko for tab som følge af, at dagsværdien af finansielle instrumenter og afledte finansielle instrumenter fluktuerer som følge af ændringer i markedspriser. GrønlandsBANKEN henregner tre typer risici til markedsrisikoområdet: renterisiko, valutarisiko og aktierisiko.

RISIKOSTYRING GENERELT

Likviditetsrisiko: Risiko for tab som følge af, at finansieringsomkostningerne stiger uforholdsmæssigt meget, risikoen for at banken forhindres i at opretholde den vedtagne forretningsmodel som følge af manglende finansiering/funding eller ultimativt risikoen for, at banken ikke kan honorere indgåede betalingsforpligtelser ved forfald som følge af manglende finansiering/funding.

Operational risiko: Risiko for at banken helt eller delvist må tage økonomiske tab som følge af utilstrækkelige eller uhensigtsmæssige interne procedurer, menneskelige fejl, IT- systemer, compliance eller andre forretningsmæssige risici mm.

Risiko på kapitalgrundlaget: Risiko for at banken ikke kan opfylde lovens minimumskrav til kapitalprocent samt at overholde det individuelle solvensbehov.

Gearingsrisiko: Ved risiko for overdreven gearing forstås risiko som resultat af bankens sårbarhed som følge af gearing eller mulig gearing, som kan kræve uforudsete korrigerende foranstaltninger i bankens forretningsplan, herunder nødsalg af aktiver, som vil kunne medføre tab eller justeringer i værdien af de resterende aktiver.

Kreditrisiko

Det er GrønlandsBANKENS målsætning på kreditområdet at begrænse tab på udlån, kreditter og garantier. Tabsbegrænsningen sker dog under hensyntagen til, at kreditområdet er bankens væsentligste indtjeningsområde og der sker derfor løbende vurdering af indtjening og risiko.

GrønlandsBANKENS styring af kreditrisici sker via udarbejdede politikker og forretningsgange, som bankens bestyrelse har fastlagt, med henblik på at udlånsvirksomheden sker til kunder, der via soliditet og indtjening sikrer en god kreditkvalitet i forhold til den betalte marginal.

Kreditter, lån og garantier bevilges på forskellige niveauer i banken afhængigt af eksponeringens størrelse og risiko. Der sker en løbende opfølgning på alle udlån og garantier over en nærmere fastlagt grænse for at sikre, at eventuelle tegn på kundens svigtende betalingsevne identificeres så tidligt som muligt, og derved giver mulighed for, i dialog med kunden, at afværge tab.

Koncentrationsrisiko

Bankens risikokoncentration i udlån og garantier indgår som en del af kreditrisikostyringen. Banken søger en passende fordeling på udlån og garantier til hhv. erhverv og privat. Endvidere søges en afbalanceret branchefordeling af udlån og garantier til erhverv. Fordelingen vurderes passende henset til den mulige branchemæssige spredning i bankens markedsområde.

Eksponeringer med en kunde eller en gruppe af indbyrdes forbundne kunder må efter fradrag for særlige sikrede krav ikke overstige 25 % af kapitalgrundlaget i henhold til Lov om Finansiell Virksomhed § 145. Der sker kvartalsvis indberetning til Finanstilsynet om dette forhold.

GrønlandsBANKEN har en politik om, at summen af de 20 største eksponeringer ikke må overstige 175% af kapitalgrundlaget.

RISIKOSTYRING GENERELT

Markedsrisiko

Det er bankens målsætning at minimere de tab der kan opstå som følge af bl.a. uforudsigelig udvikling på de finansielle markeder.

Politik:

GrønlandsBANKENS markedsrisiko styres ved fastsatte limits på en lang række af risici.

Positioner i aktier og valuta er fastsat med en ramme i forhold til kernekapital efter fradrag.

Aktieporteføljen udgør 2018 t.kr. 85.243 heraf sektoraktier t.kr. 66.497.

Positioner i rentefordringer skal holdes indenfor en given renterisiko på maksimalt 3 %. Ultimo 2018 udgjorde den samlede renterisiko 2 % af kernekapitalen efter fradrag. Banken har outsourcet porteføljestyrelsen af beholdningen af obligationer til ekstern forvalter. Forvalteren er underlagt en risikoramme med en maximal varighed på 1,25 år.

GrønlandsBANKEN har en begrænset position i fremmed valuta. Valutaeksponeringen ultimo 2018, målt ved valutaindikator 1, udgør t.kr. 5.091, hvilket svarer til 0,5 % af kernekapital efter fradrag.

Opgørelse og overvågning sker på daglig basis og direktion og bestyrelse modtager løbende rapportering ud fra nærmere fastlagte retningslinjer.

Likviditetsrisiko

GrønlandsBANKEN har en målsætning om, at sikre et tilstrækkeligt og stabilt likvidt beredskab samt, at LCR-brøken opgjort efter reglerne i CRR artikel 411-428 til enhver tid skal være mindst 140 procentpoint. Banken har dog en målsætning om, at den konstante LCR-brøk er i niveauet 175 - 225 procent. Ultimo 2018 udgør bankens LCR 282,1 %.

Politik:

Likviditetsreserven sammensættes i henhold til reglerne i CRR eller anden gældende regulatoriske likviditetskrav.

Bankens likvide beredskab styres ved at opretholde tilstrækkelige likvider, ultralikvide værdipapirer, level 1A, level 1B, samt 2A og 2 B aktiver samt evnen til at lukke markedspositioner samt udnyttelse af lines og committede lines.

GrønlandsBANKENS funding baseres alene på indlån.

Opgørelse og overvågning sker på daglig basis og direktionen og bestyrelsen modtager løbende rapportering ud fra nærmere fastlagte retningslinjer.

RISIKOSTYRING GENERELT

Operationel risiko

Det er GrønlandsBANKENS målsætning, at de operationelle risici til stadighed begrænses under hensyntagen til de omkostninger der er forbundet hermed.

Banken har udarbejdet politik og beredskabsplan for fysiske katastrofer og IT nedbrud. Bankens IT drift foretages på Bankernes EDB Central (BEC). Banken følger nøje de anbefalinger og anvisninger der kommer derfra ligesom banken ikke foretager selvstændig udvikling af IT systemer.

Interne procedurer er baseret på skriftlige forretningsgange og arbejdsbeskrivelser ligesom der foretages kontroller på tværs i organisationen.

Banken vurderer løbende outsourcing af driftsområder, der ikke har betydning for bankens konkurrencekraft.

Ultimo 2018 har banken outsourcet følgende områder:

- Intern revision
- Clearing
- Mellemværender
- Puljeforvaltning
- Udlandsbetalinger
- Fondskundeordrer

Risiko på kapitalgrundlaget

GrønlandsBANKEN har en stærk kapitalbase og en kapitalprocent ultimo 2018 på 22,7 %.

Kapitalopgørelsen er foretaget efter reglerne i CRR forordningen. Ultimo 2017 var bankens kapitalprocent på 22,7 %.

Opgørelse og overvågning sker på månedlig basis og direktion og bestyrelse modtager kvartalsvis rapportering ud fra nærmere fastlagte retningslinjer.

KAPITALGRUNDLAG

Opgørelse af kapitalgrundlaget i 1.000 kr.

	2018	2017
Egenkapital	999.159	958.458
Foreslået udbytte, regnskabsmæssig påvirkning	-54.000	-54.000
Regnskabsmæssig værdi af foreslået udbytte	17.172	17.172
Fradrag for forsigtig værdiansættelse	-1.181	-1.204
Ramme for egne aktier	-4.914	-5.840
Egentlig kernekapital	956.236	914.586
Kapitalgrundlag	956.236	914.586

Banken har ikke optaget hybrid eller anden ansvarlig lånekapital.

METODE TIL OPGØRELSE AF TILSTRÆKKELT KAPITALGRUNDLAG

Bankens metode til vurdering af, hvorvidt den interne kapital er tilstrækkelig til at understøtte nuværende og kommende aktiviteter (solvensbehovet) følger bankens ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Proces).

I ICAAP'en identificeres de risici, som bankens er eksponeret overfor med henblik på at vurdere risiko-profilen. Når risiciene er identificeret, vurderes det, hvordan disse eventuelt kan reduceres, f.eks. ved forretningsgange, beredskabsplaner m.m. Endelig vurderes det, hvilke risici, der skal afdækkes med kapital.

Den interne kapital (solvensbehovet) er bankens egen vurdering af kapitalbehovet, som følge af de risici, som banken påtager sig. Bankens bestyrelse har kvartalsvist drøftelser omkring fastsættelsen af den interne kapital (solvensbehovet), for at sikre at den er tilstrækkelig til at understøtte nuværende og kommende aktiviteter. Drøftelserne tager udgangspunkt i en indstilling fra bankens direktion. Indstillingen indeholder forslag til størrelsen på den interne kapital (solvensbehovet). På baggrund af drøftelserne træffer bestyrelsen en afgørelse om opgørelsen af bankens interne kapital (solvensbehov), som skal være tilstrækkelig til at dække bankens risici og understøtte nuværende og kommende aktiviteter.

Herudover drøfter bestyrelsen en gang om året indgående opgørelsesmetoden for bankens interne kapital (solvensbehovet), herunder hvilke risikoområder og benchmarks, der bør tages i betragtning ved beregningen af den interne kapital (solvensbehovet).

Den interne kapital (solvensbehovet) opgøres ved en 8+ metode, der omfatter de risikotyper, som det vurderes, at der skal afdækkes med kapital: kreditrisici, markedsrisici, operationelle risici, øvrige risici samt tillæg for lovbestemte krav. Vurderingen tager udgangspunkt i bankens risikoprofil, kapitalforhold samt fremadrettede betragtninger, der kan have betydning herfor, herunder budgettet.

Finanstilsynet har udstedt "Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter". Derudover har Lokale Pengeinstitutter udsendt en solvensbehovsmodel. Både Finanstilsynets vejledning og Lokale Pengeinstitutters solvensbehovsmodel, som banken anvender, bygger på 8+ metoden, hvor der tages udgangspunkt i minimumskravet på 8 procent, af de samlede risikovægtede eksponeringer (søjle I-kravet) med tillæg for risici og forhold, som ikke fuldt ud afspejles i opgørelsen af de risikovægtede poster.

Derudover opstilles i Finanstilsynets vejledning benchmarks for, hvornår Finanstilsynet som udgangspunkt vurderer, at søjle I ikke er tilstrækkelig inden for de enkelte risikoområder, hvorfor der skal afsættes tillæg i solvensbehovet. Endvidere er der i udpræget grad opstillet metoder til beregning af tillæggets størrelse indenfor de enkelte risikoområder.

Selvom Finanstilsynet opstiller benchmarks på de fleste områder, vurderer banken på alle områder, om de angivne benchmarks i tilstrækkelig grad tager hensyn til bankens risici, og der bliver i nødvendigt omfang foretaget individuelle tilpasninger.

METODE TIL OPGØRELSE AF TILSTRÆKKELT KAPITALGRUNDLAG

Banken følger nedenstående skabelon ved opgørelse af den interne kapital (solvensbehovet)

	1.000 kr.	%
1) Søjle I-kravet (8 pct. af den samlede risikoeksponering)		8
+ 2) Indtjening (kapital til risikodækning som følge af svag indtjening)		
+ 3) Udlånsvækst (kapital til dækning af organisk vækst i forretningsvolumen)		
+ 4) Kreditrisici, heraf 4a) Kreditrisici på store kunder med finansielle problemer 4b) Øvrig kreditrisici 4c) Koncentrationsrisiko på individuelle eksponeringer 4d) Koncentrationsrisiko på brancher		
+ 5) Markedsrisici, heraf 5a) Renterisici 5b) Aktierisici 5c) Valutarisici		
+ 6) Likviditetsrisici (kapital til dækning af dyrere likviditet)		
+ 7) Operationelle risici (kapital til dækning af operationelle risici udover søjle I)		
+ 8) Gearing (kapital til dækning af risici som følge af høj gearing)		
+ 9) Eventuelle tillæg som følge af lovbestemte krav		
Total = kapitalbehov/solvensbehov - Heraf til kreditrisici (4) - Heraf til markedsrisici (5) - Heraf til operationelle risici (7) - Heraf til øvrige risici (2+3+6+8) - Heraf tillæg som følge af lovbestemte krav (1+9)		
Den samlede risikoeksponering		

De risikofaktorer, der er medtaget i modellen, er efter GrønlandsBANKENs opfattelse dækkende for alle de risikoområder, lovgivningen kræver, at bankens ledelse skal tage højde for ved fastsættelsen den interne kapital (solvensbehovet) samt de risici som ledelsen finder, at banken har påtaget sig.

Derudover skal bestyrelse og direktion vurdere, hvorvidt kapitalgrundlaget er tilstrækkeligt til at understøtte kommende aktiviteter. Denne vurdering er i banken en del af den generelle fastlæggelse af den interne kapital (solvensbehovet).

TILSTRÆKKELIGT KAPITALGRUNDLAG OG SOLVENSBEHOV
GrønlandsBANKENs opgjorte individuelle kapitalbehov efter 8+ model

i 1.000 kr.	2018		2017	
	Kapitalbehov	Solvensbehov	Kapitalbehov	Solvensbehov
Søjle I-kravet	337.637	8,0 %	322.050	8,0 %
Kreditrisiko	71.838	1,7 %	80.669	1,9 %
Markedsrisiko	18.391	0,4 %	10.350	0,3 %
Operationel risiko	3.800	0,1 %	3.800	0,1 %
Øvrig risiko	2.100	0,1 %	2.100	0,1 %
Kapital- og solvensbehov	433.767	10,3 %	418.969	10,4 %

Banken har på baggrund af det beregnede kapitalkrav opgjort en umiddelbar overdækning på 522.469 t.kr. som udgør forskellen mellem det nuværende kapitalkrav (solvensbehov) og den faktiske kapital (kapitalprocent)

Overdækning ultimo 2018

i 1.000

Kapitalgrundlag	956.236
Tilstrækkelig kapital	433.767
Overdækning	522.469
Kapitalprocent	22,7 %
Krav til intern kapital (solvensbehov)	10,3 %
Solvensmæssig overdækning i %-point Overdækning	12,4 %

GrønlandsBANKEN blev udpeget som SIFI-institut i 2. kvartal 2017 og efterfølgende har bestyrelsen besluttet at fastholde kapitaloverdækningsmålet på 8-10 % eksklusivt bufferkrav indtil endelige NEP-kapitalkrav er fastsat.

Udpegningen bevirker at banken skal opfylde et kapitalkrav i form af et SIFI-bufferkrav på 1,5 % og et kapitalbevaringsbufferkrav på 2,5%. SIFI-bufferkravene skal opfyldes med egentlig kernekapital (CET1) og kravet indføres gradvist i perioden 2018-2019. Ultimo 2018 skal banken opfylde et SIFI-bufferkrav på 1,2 % og ultimo 2019 efter fuld indfasning udgør bufferkravet 1,5 %. Kapitalbevaringsbufferkravet udgør 1,9% ultimo 2018 og efter fuld indfasning i 2019 udgør kravet 2,5 %.

Solvensmæssig overdækning jf. ovenfor	12,4 %
SIFI-bufferkrav 2018	1,2 %
Kapitalbevaringsbufferkrav 2018	1,9 %
Overdækning herefter	9,3 %

TILSTRÆKKELIGT KAPITALGRUNDLAG OG SOLVENSBEHOV

Da banken benytter standardmetoden til beregning af de risikovægtede eksponeringer, skal minimumskapitalkravet på 8 % vises pr. eksponeringsklasse.

Minimumskapitalkravet på 8 %	Ultimo 2018	Ultimo 2017
Eksponeringer mod centralregeringer og centralbanker	-	-
Eksponeringer mod regionale og lokale myndigheder	-	-
Eksponeringer mod offentlige enheder	-	-
Eksponeringer mod multilaterale udviklingsbanker	-	-
Eksponeringer mod internationale organisationer	-	-
Eksponeringer mod institutter	11.139	8.206
Eksponeringer mod selskaber	104.024	100.333
Detaleksponeringer	80.570	80.366
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	42.591	36.443
Eksponeringer ved misligholdelse	7.478	8.325
Eksponeringer forbundet med særlig høj risiko	-	820
Eksponeringer i form af særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer	-	-
Poster, der repræsenterer securitiseringspositioner	-	-
Eksponeringer mod institutter og selskaber med kortsigtet kreditvurdering	-	-
Eksponeringer i form af andele eller aktier i CIU'er	-	-
Aktieeksponeringer	323	336
Andre poster	32.798	34.392
Kredit- og modpartsrisiko i alt	278.923	269.221

Kreditrisiko: Risiko for tab som følge af, at debitorer eller modparter misligholder indgåede betalingsforpligtelser, ud over hvad der er dækket i søjle 1, herunder store kunder med finansielle problemer, koncentrationsrisiko på individuelle eksponeringer og brancher.

Markedsrisiko: Risiko for tab som følge af potentielle ændringer i renter, aktiekurser samt valutakurser, udover hvad der er dækket af søjle 1. Der tages udgangspunkt i de maksimale risici, som banken kan påtage sig indenfor de grænser, som bestyrelsen har sat for direktionens beføjelser til at tage markedsrisici i henhold til lov om finansiell virksomhed.

Operational risiko: Risiko for tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl, IT- systemer mm og eksterne begivenheder, herunder juridiske risici, udover hvad der er dækket af søjle 1. Bankens anvender basisindikatormetoden til at opgøre solvenskravet til den operationelle risiko.

TILSTRÆKKELIGT KAPITALGRUNDLAG OG SOLVENSBEHOV

Øvrig risiko: Eventuel kapital til risikodækning som følge af svag indtjening, eventuel kapital til dækning af vækst i forretningsvolumen samt eventuel kapital til dækning af dyrere likviditet fra professionelle investorer.

Andre risikoområder, der er vurderet i relation til fastsættelse af solvensbehovet.

- Privatsegmentering
- Eksterne risici forbundet med lovgivning og compliance
- Andre forhold – rekruttering, metoderisiko mm.

Fastsættelsen af disse områders indflydelse på solvensbehovsprocenten er enten beregnet direkte via supplerende beregninger eller ved at ledelsen skønsmæssigt har vurderet disse risikoområders indflydelse på opgørelsen af solvensbehovet.

De risikofaktorer, der er medtaget i modellen, er efter GrønlandsBANKENs opfattelse dækkende for alle de risikoområder, lovgivningen kræver, at bankens ledelse skal tage højde for ved fastsættelsen af solvensbehovet samt de risici som ledelsen finder, at GrønlandsBANKEN har påtaget sig. Derudover skal bestyrelse og direktion vurdere, hvorvidt kapitalgrundlaget er tilstrækkeligt til at understøtte kommende aktiviteter.

i 1.000 kr.

Risikovægtede eksponeringer	Ultimo 2018	Ultimo 2017
Kreditrisiko	3.486.548	3.367.369
Markedsrisiko	161.366	107.567
Operationel risiko	566.841	542.621
CVA Risiko	5.707	8.066
Vægtede poster i alt	4.220.462	4.025.623

MARKEDSRISIKO

Markedsrisiko

Opgørelse af solvensrisici på markedsrisikoområdet

Risici relateret til handelsbeholdningen
i 1.000 kr.

Risikovægtede poster på markedsrisiko

	Ultimo 2018	Ultimo 2017
Gældsinstrumenter	156.252	92.656
Aktier	0	0
Valutakursrisiko	5.113	14.911
Vægtede poster i alt	161.365	107.566

MODPARTSRISIKO

Modpartsrisiko – afledte finansielle instrumenter

GrønlandsBANKEN anvender markedsværdimetoden for modpartsrisiko til at opgøre eksponeringens størrelse og risikovægtning for afledte finansielle instrumenter.

Markedsværdimetoden er beskrevet nedenfor, og den følger kravene i CRR-forordningens artikel 274.

Ved markedsværdimetoden indgår markedsværdien af kontrakter med positiv markedsværdi og hovedstolene af samtlige kontrakter i kapitaldækningsbekendtgørelsen. Markedsværdien af kontrakterne indgår med vægtene for de pågældende kontraktors løbetid, og med vægten for de pågældende modparter. Da GrønlandsBANKEN udelukkende anvender derivater til afdækning af åbne poster på fastforrentede udlån, valutarisiko på værdipapirer samt delvis afdækning af renterisiko, har den positive markedsværdi af derivaterne ingen indflydelse på fastsættelsen af det tilstrækkelige kapitalgrundlag.

I bankens bevillingsproces og i den almindelige engagementsovervågning tages der højde for den beregnede eksponeringsværdi, således at det sikres at denne ikke overstiger den bevilgede kreditgrænse på modparten.

Værdien af bankens samlede modpartsrisiko opgjort efter markedsværdimetoden er opgjort til t.kr. 10.282 pr. ultimo 2018.

EKSPONERINGER I AKTIER M.V. SOM IKKE INDGÅR I HANDELSBEHOLDNINGEN

Eksponeringer i aktier m.v. som ikke indgår i handelsbeholdningen

GrønlandsBANKEN har i samarbejde med andre pengeinstitutter erhvervet aktier i en række sektorselskaber. Disse sektorselskaber har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning indenfor betalingsformidling, IT, pension, investering mv. GrønlandsBANKEN påtænker ikke at sælge disse aktier, idet en deltagelse i disse sektorselskaber anses for nødvendig for at drive et lokalt pengeinstitut. Aktierne betragtes derfor som værende udenfor handelsbeholdningen.

I flere af sektorselskaberne omfordeles aktierne således, at pengeinstitutternes ejerandele hele tiden afspejler det enkelte pengeinstituts forretningsomfang med sektorselskabet. Omfordelingen sker typisk med udgangspunkt i sektorselskabets indre værdi. GrønlandsBANKEN regulerer på den baggrund den bogførte værdi af disse aktier kvartalsvist, halvårligt eller helårligt – afhængig af hyppigheden af nye informationer fra det enkelte sektorselskab. Den løbende regulering bogføres i henhold til reglerne over resultatopgørelsen

I andre sektorselskaber omfordeles aktierne ikke, men værdiansættes derimod typisk med udgangspunkt i den senest kendte handel, alternativt beregnes værdien med udgangspunkt i en anerkendt værdiansættelsesmetode. Reguleringer i den bogførte værdi af aktierne i disse selskaber tages ligeledes over resultatopgørelsen.

Bankens samlede position i sektoraktier udgør tkr. 66.497.

Udover aktier i sektorvirksomheder besidder GrønlandsBANKEN unoterede aktier i én grønlandsk virksomhed, som banken har indgået samarbejde med. Denne aktie værdiansættes til indre værdi med fradrag for eventuelle nedskrivninger. I lighed med aktierne i sektorselskaberne påtænker banken ikke at sælge denne aktie.

Bankens samlede position i denne aktie udgør tkr. 1.207.

EKSPONERINGER FOR RENTERISIKO I POSITIONER UDEFOR HANDELSBEHOLDNINGEN

Eksponeringer for renterisiko i positioner udenfor handelsbeholdningen

Bankens renterisiko for eksponeringer i positioner udenfor handelsbeholdningen består af:

Udlån og tilgodehavender hos kreditinstitutter og fastforrentede indlån
Indlån og gæld til kreditinstitutter

GrønlandsBANKEN har ultimo 2018 en renterisiko på eksponering i positioner udenfor handelsbeholdningen på t.kr. 3.681. Renterisikoen opgøres dagligt.

GEARINGSRISIKO

Gearing og gearingsgraden beregnes som et kapitalmål til kernekapitalen sat i forhold til de uvægtede eksponeringer.

Banken har i politik for risiko for overdreven gearing fastsat, at gearingsgraden ikke må være mindre end 10 %. Det er dermed bankens vurdering at overdreven gearing først indtræffer ved en gearingsgrad på under 10 %. Beløbsmæssigt svarer det til ca. 9,5 mia. kr.

Gearingsgrad i henhold til CRR

Referencedato	31.12.2018
Navn på enhed	Grønlandsbanken
Anvendelsesniveau	

Afstemning mellem regnskabsmæssige aktiver og gearingsgradsrelevante eksponeringer

		Beløb
1	Samlede aktiver, jf. de offentliggjorte regnskaber	6.164.536
2	Justering for enheder, der er konsolideret med henblik på regnskabsførelse, men som ikke er omfattet af den lovbestemte konsolideringsramme	
3	(Justering for omsætningsaktiver, der er opført på balancen i henhold til de gældende regnskabsregler, men er udeladt af det samlede eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden i henhold til artikel 429, stk. 13, i forordning (EU) nr. 575/2013)	
4	Justeringer for afledte finansielle instrumenter	
5	Justering for værdipapirfinansieringstransaktioner (»SFT'er«)	
6	Justering for ikkebalanceførte poster (dvs. konvertering af ikkebalanceførte eksponeringer til kreditækvivalente beløb)	
EU-6a	(Justering for koncerninterne eksponeringer, der er udeladt af det samlede eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden i henhold til artikel 429, stk. 7, i forordning (EU) nr. 575/2013)	
EU-6b	(Justering for eksponeringer, der er udeladt af det samlede eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden i henhold til artikel 429, stk. 14, i forordning (EU) nr. 575/2013)	
7	Andre justeringer	
8	Samlet eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden	

Oplysninger om gearingsgrad

		Gearingsgradsrelevante eksponeringer, jf. CRR
Balanceførte eksponeringer (ekskl. derivater og SFT'er)		
1	Balanceførte poster (ekskl. derivater, SFT'er og omsætningsaktiver, men inkl. sikkerhedsstillelse)	6.166.822
2	(Værdien af aktiver fratrukket ved opgørelsen af kernekapital)	-6.096
3	Samlede balanceførte eksponeringer (bortset fra derivater, SFT'er og omsætningsaktiver (summen af række 1 og 2))	6.160.726

GEARINGSRISIKO
Oplysninger om gearingsgrad

Derivateksponeringer		
4	Genanskaffelsesomkostninger i forbindelse med <i>alle</i> derivattransaktioner (dvs. fratrukket godkendt variationsmargen modtaget kontant)	
5	Tillægsbeløb for potentiel fremtidig eksponering i forbindelse med <i>alle</i> derivattransaktioner (markedsværdimetoden)	2.286
EU-5a	Eksponering bestemt efter den oprindelige eksponeringsmetode	
6	Gross-up for sikkerhedsstillelse i forbindelse med derivatkontrakter, hvis fratrukket i de balanceførte aktiver i henhold til de gældende regnskabsregler	
7	(Fradrag af aktiver i form af fordringer for variationsmargen udbetalt kontant i forbindelse med derivattransaktioner)	
8	(Ikke medregnet CCP-element af kundeclearede handelseksponeringer)	
9	Justeret faktisk notional værdi af solgte kreditderivater	
10	(Justerede faktiske notional værdjusteringer og fradrag af tillæg for solgte kreditderivater)	
11	Samlede derivateksponeringer (summen af række 4-10)	2.286
SFT-eksponeringer		
12	Bruttoaktiver, der er indgået i SFT'er (uden netting), efter justering for regnskabsmæssige transaktioner vedrørende salg	
13	(Kontantgæld og kontantfordringer (nettede beløb) hidrørende fra bruttoaktiver, der er indgået i SFT'er)	
14	Eksponering mod modpartskreditrisiko for SFT-aktiver	
EU-14a	Undtagelse for SFT'er: Eksponering mod modpartskreditrisiko, jf. artikel 429b, stk. 4, og artikel 222 i forordning (EU) nr. 575/2013	
15	Eksponeringer i forbindelse med agenttransaktioner	
EU-15a	(Ikke medregnet CCP-element af kundeclearedet SFT-eksponering)	
16	Samlede eksponeringer mod værdipapirfinansieringstransaktioner (summen af række 12-15a)	
Andre ikkebalanceførte eksponeringer		
17	Ikkebalanceførte eksponeringer til den notional bruttoværdi	1.277.604
18	(Justeringer for konvertering til kreditækvivalente beløb)	
19	Andre ikkebalanceførte eksponeringer (summen af række 17 og 18)	1.277.604
(Balanceførte og ikkebalanceførte eksponeringer, som i overensstemmelse med artikel 429, stk. 7 og 14, i forordning (EU) nr. 575/2013 ikke er medregnet)		
EU-19a	(Balanceførte og ikkebalanceførte koncerninterne eksponeringer (individuelt grundlag), som i overensstemmelse med artikel 429, stk. 7, i forordning (EU) nr. 575/2013 ikke er medregnet)	
EU-19b	(Balanceførte og ikkebalanceførte eksponeringer, som i overensstemmelse med artikel 429, stk. 14, i forordning (EU) nr. 575/2013 ikke er medregnet)	
Kapitaleksponering og samlet eksponeringsmål		
20	Kernekapital	956.236
21	Samlet eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden (summen af række 3, 11, 16, 19, EU-19a og EU-19b)	7.438.330
Gearingsgrad		
22	Gearingsgrad	12,85
Valg af overgangsordninger og beløbsangivelse af omsætningsposter, der ikke længere indregnes		
EU-23	Valg af overgangsordninger for definitionen af kapitalmålet	
EU-24	Omsætningsposter, som i henhold til artikel 429, stk. 11, i forordning (EU) nr. 575/2013 ikke længere indregnes	

GEARINGSRISIKO

Oplysninger om gearingsgrad
Skema LRSpl: Opdeling af balanceførte eksponeringer (ekskl. derivater, SFT'er og ikke medregnede eksponeringer)

		Gearingsgradsrelevante eksponeringer, jf. CRR
EU-1	Samlede balanceførte eksponeringer (ekskl. derivater, SFT'er og ikke medregnede eksponeringer), nemlig:	6.160.726
EU-2	Eksponeringer i handelsbeholdningen	885.556
EU-3	Eksponeringer uden for handelsbeholdningen, nemlig:	
EU-4	Særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer	
EU-5	Eksponeringer, der behandles som eksponeringer mod stater	543.174
EU-6	Eksponeringer mod regionale myndigheder, multilaterale udviklingsbanker, internationale organisationer og offentlige enheder, der ikke behandles som stater	268.877
EU-7	Institutter	619.719
EU-8	Eksponeringer, for hvilke der er stillet sikkerhed i form af pant i fast ejendom	736.590
EU-9	Detaleksponeringer	1.314.302
EU-10	Selskaber	1.241.310
EU-11	Eksponeringer ved misligholdelse	60.800
EU-12	Andre eksponeringer (f.eks. aktieeksponeringer, securitiseringer og andre aktiver, der ikke er gældsforpligtelser)	490.398

Oplysninger om kvalitative elementer

1	Beskrivelse af proceduren for styring af risikoen for overdreven gearing	Overvågningen af gearingsgraden indgår i Grønlandsbankens løbende risikoovervågning og der rapporteres hvert kvartal til bestyrelsen.
2	Beskrivelse af de faktorer, der har haft en indflydelse på gearingsgraden i den periode, som den offentliggjorte gearingsgrad vedrører	Gearingsgraden er ikke ændret væsentligt i perioden.

KREDITRISIKO

Kreditrisici

De væsentligste risici i GrønlandsBANKEN vedrører kreditrisici. Bankens risikostyringspolitikker er derfor tilrettelagt med henblik på at sikre, at transaktioner med kunder og kreditinstitutter til stadighed ligger inden for de af bestyrelsen vedtagne rammer og forventede sikkerhed. Der er endvidere vedtaget politikker, der begrænser eksponeringen i forhold til ethvert kreditinstitut, som banken har forretninger med.

Kreditgivning

Bankens bestyrelse har fastlagt rammer for at sikre, at bankens udlånsvirksomhed sker til kunder, der via soliditet, indtjening og likviditet er i stand til at overholde forpligtelserne overfor banken. Kreditkvaliteten tilstræbes holdt på et højt niveau for at sikre et stabilt grundlag for den fremtidige udvikling og det tilstræbes, at der er et afbalanceret forhold mellem påtagne risici og det af banken opnåede afkast.

Kreditgivning bygger på forsvarlig risikotagning og risikospredning, hvor risikovilligheden er afstemt med låntagers forhold.

Blandt andet gælder

- at der som hovedregel alene ydes udlån mv. til kunder, med helkunde-forhold i banken.
- at udlån mv. til erhvervs-kunder som hovedregel kun ydes til kunder med erhvervsaktivitet i Grønland.
- at udlån mv. til privatkunder som hovedregel kun ydes til kunder med bopæl i Grønland eller til kunder, der tidligere har haft bopæl i Grønland.
- at udlån mv. til såvel privatkunder, som erhvervs-kunder alene sker til kunder med tilfredsstillende bonitet. Kreditgivning til kunder med OIK eller væsentlige svaghedstegn, vil kun ske undtagelsesvist. Grønlandsbanken er dog bevidst om sin størrelse i og betydning for lokalområdet og medvirker i mindre omfang til nyetablering af mindre erhvervsvirksomheder med en noget højere risikoprofil, samt støtter op om nuværende kunder, hvor det vurderes, at de økonomiske vanskeligheder er af midlertidig karakter.
- en række finansieringer, herunder finansiering af udenlandske aktiviteter, projektf finansiering og finansiering af investeringsprodukter sker med skærpet overvågning og kan alene bevilges af bankens direktør eller vicedirektør.

Risikospredning

Grønlandsbanken ønsker at sprede sin kreditrisiko mellem udlån til private og udlån til erhverv. Eksponering til erhverv og offentlige myndigheder må således maksimalt udgøre 65 % af de samlede eksponeringer.

Samtidig ønskes en risikospredning til erhverv ved fornuftig spredning på brancher. Der ønskes således ikke udlån til enkelte brancher på mere end 15 %, dog undtaget "Fast ejendom og "gennemførelse af byggeprojekter", hvor eksponeringen samlet må udgøre op til 25 %.

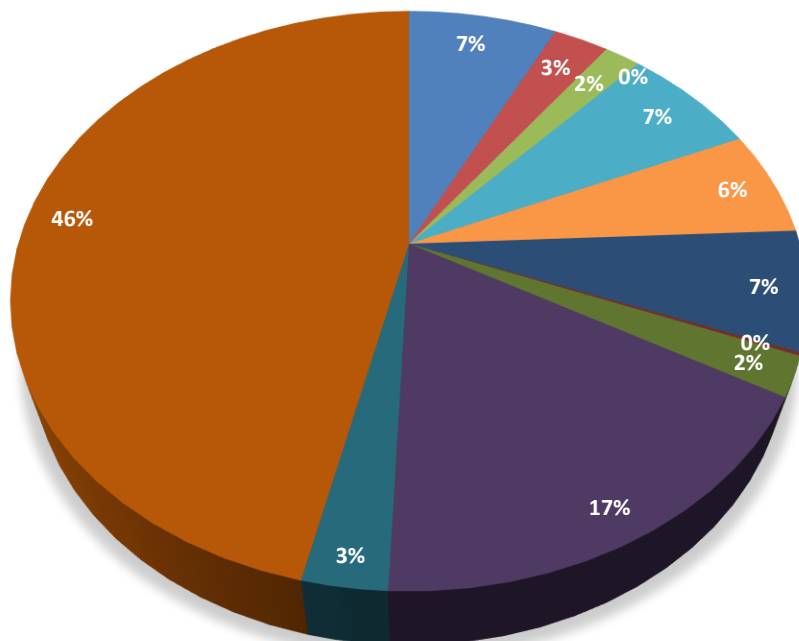
Standardvilkår

Erhvervs-kunder: Typisk kan eksponeringen opsiges uden varsel fra bankens side. Der stilles normalt krav om, at kunden løbende afleverer økonomiske oplysninger til banken.

Privatkunder: Typisk er der et opsigelsesvarsel fra bankens side på to måneder. Der stilles normalt krav om økonomiske oplysninger ved ny udlån samt ændringer.

KREDITRISIKO

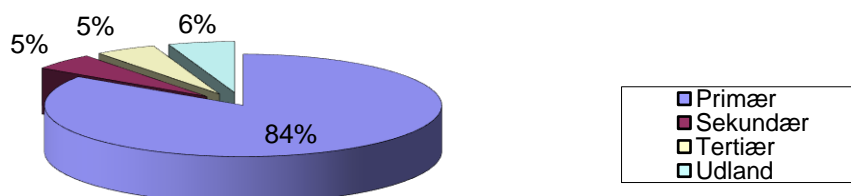
**Udlån og garantidebitorer fordelt på sektorer og brancher
31.12.2018**

■ 1. Offentlige myndigheder	■ 2.1. Landbrug, jagt, skovbrug, fiskeri	■ 2.2. Industri og råstofindvinding
■ 2.3. Energiforsyning	■ 2.4. Bygge og anlæg	■ 2.5. Handel
■ 2.6. Transport, hoteller og restauranter	■ 2.7. Information og kommunikation	■ 2.8. Finansiering og forsikring
■ 2.9. Fast ejendom	■ 2.10. Øvrige erhverv	■ 3. Private

Den geografiske spredning af bankens udlån og garantier er fordelt på de fem kommunale hovedbyer (primær), mindre byer (sekundær), bygder og småbyer (tertiær) og udland (øvrige). Iflg. bankens forretningsmodel er udlån og garantier udenfor Grønland maksimeret til 10 % af de samlede udlån og garantier.

Udlån og garantier 31.12.2018

Bevillingsprocedurer

Kreditter, lån og garantier bevilges på forskellige niveauer i banken afhængig af eksponeringernes størrelse,

KREDITRISIKO

risiko og type. Ved finansiering til en række særskilte aktiviteter og bevilling til kunder, hvorpå der er foretaget værdiregulering er bevillingsproceduren skærpet og bevillinger – uanset størrelse kan alene ske i bankens centrale kreditafdeling og i nogle tilfælde alene foretages af bankens direktør eller vicedirektør. Større eksponeringer bevilges af bankens bestyrelse.

Overvågning

Styring og overvågning af kreditgivning og overholdelse af bankens kreditpolitik sker centralt i bankens kreditafdeling.

Overholdelse af bankens kreditpolitik sker ved gennemgang af de bevillinger, der sker på kreditafdelings-niveau og derover, samt ved stikprøvekontroller i de enkelte afdelinger.

Sikkerheder

Grønlandsbanken ønsker ved kreditgivning en passende sikkerhedsmæssig afdækning.

Ved finansiering består sikkerhederne primært af

- pant i private beboelsesejendomme, primært i Grønland
- pant i erhvervsejendomme til eget brug
- pant i udlejningsejendomme (beboelse og erhverv)
- pant i løsøre, biler, både, snescootere, driftsmateriel mv.
- pant i fiskefartøjer
- pant i fiskerettigheder
- pant i let realisable værdipapirer
- kautioner
- transportere
- pant i anparter/aktier i de selskaber, hvortil der er ydet kredit

Værdiansættelsen af sikkerhederne sker principielt ud fra dagsværdi.

- pant i private beboelsesejendomme beliggende i bankens filialbyer ansættes til 75 % af dagsværdi.
- pant i erhvervsejendomme beliggende i bankens filialbyer ansættes til 60 % af dagsværdi.
- pant i udlejningsejendomme vurderes ved større ejendomseksponeringer på baggrund af udlejningsforhold, afkastkrav, beliggenhed, vedligeholdelsesstand mv. Pantets værdi ansættes til 60 – 75 %, af dagsværdi.
- pant i ejendomme uden for bankens filialbyer, værdiansættes ikke sikkerhedsmæssigt.
- pant i løsøre vurderes generelt til mellem 60 og 75 % af dagsværdi.
- pant i fiskefartøjer vurderes til maksimalt 60 % af dagsværdi.
- pant i fiskerettigheder vurderes til maksimalt 60 % af dagsværdi.
- pant i let realisable værdipapirer vurderes til mellem 50 – 90 % af den officielle kursværdi.
- kautioner stillet af offentlige myndigheder, vurderes sikkerhedsmæssigt til pålydende værdi.
- øvrige sikkerheder er ikke sikkerhedsmæssigt værdisat.

De foretagne "haircut" på de enkelte sikkerheder vurderes at kunne dække omkostninger ved overtagelse og realisation af de enkelte sikkerheder.

KREDITRISIKO

Der foretages ikke offentlig ejendomsvurdering i Grønland og de vurderede værdiansættelser sker derfor ud fra bankens løbende erfaringer med handelsværdier ved gennemførte handler.

Grønlandsbanken deltager ved 70 – 80 % af alle ejendomshandler i Grønland og har derfor et stort erfaringsgrundlag for denne vurdering.

Banken vurderer løbende, om der har været ændringer i kvaliteten af sikkerheder og andre forhold, som et resultat af forringelse eller ændringer i praksis vedrørende sikkerhedsstillelser. Der har for året ikke været ændringer i forhold til praksis for værdiansættelse af sikkerhed eller praksis for håndtering af sikkerheder.

Nedskrivninger på udlån og andre tilgodehavender og hensættelser på garantier og lånetilsagn.

Der er som følge af ændringer i regnskabsbekendtgørelsen implementeret ny praksis for nedskrivninger på udlån og tilgodehavender samt hensættelser på garantier og kredittilsagn.

Nedskrivninger og hensættelser blev tidligere foretaget når der var indtruffet objektive indikationer på værdiforringelse. Som følge af ændringerne foretages nedskrivninger og hensættelser baseret på det forventede kredittab i forhold til kreditrisikoen. Kreditrisikoen udgør sandsynligheden for, at låntager misligholder sine betalingsforpligtelser. Denne ændring medfører, at der allerede på tidspunktet for første indregning foretages en nedskrivning for forventet tab. I den nedenstående beskrivelse omtales både nedskrivninger på udlån og tilgodehavender og hensættelser på garantier og kredittilsagn under fællesbetegnelsen, nedskrivninger. Opgørelsen af det forventede kredittab afhænger af, om der er indtruffet en væsentlig stigning i kreditrisikoen siden første indregning. Opgørelsen af nedskrivninger følger en model med tre stadier:

- Stadie 1 omfatter aktiver, hvor der ikke er sket en betydelig stigning i kreditrisiko. I dette stadie beregnes nedskrivningerne svarende til det forventede kredittab i 12 måneder.
- Stadie 2 omfatter aktiver, hvor der er sket en betydelig stigning i kreditrisikoen. I dette stadie beregnes nedskrivningerne svarende til det forventede kredittab i aktivets levetid.
- Stadie 3 omfatter kreditforringede aktiver. I dette stadie beregnes nedskrivningerne baseret på en individuel vurdering af kredittabet i aktivets levetid.

Der har i regnskabsperioden ikke været ændringer i væsentlige antagelser og vurderingsmetoder, som blev lagt til grund for opgørelsen i forbindelse med overgangen til de nye nedskrivningsregler 1. januar 2018.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender føres på en korrektivkonto, som modregnes under udlån, og hensættelser på garantier og uudnyttede kredittilsagn indregnes som en forpligtelse. I resultatopgørelsen indregnes nedskrivninger og hensættelser på garantier og kredittilsagn under fællesbetegnelsen, nedskrivninger på udlån.

KREDITRISIKO

Stadieinddeling

Stadieinddelingen er baseret på Grønlandsbankens rating-modeller i form af PD-modeller udviklet af BEC og den interne kreditstyring. Følgende principper ligger til grund for inddelingen i stadie 2 og 3.

Betydelig stigning i kreditrisiko (Stadie 2)

Udlån og andre tilgodehavender er inddelt efter om sandsynlighed for misligholdelse (PD), inden for 12 måneder ved første indregning er enten under 1,0 pct. eller 1,0 pct. og derover.

Ved vurderingen af udviklingen i kreditrisiko antages det, at der er indtruffet en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for førstegangsindregning når:

Under 1 pct.

Sandsynligheden for misligholdelse (PD) i restløbetiden stiger med 100%, og 12- måneders PD stiger med 0,5 procentpoint når PD ved første indregning var under 1%.

1 pct. og derover

Sandsynligheden for misligholdelse (PD) i restløbetiden stiger med 100%, eller 12-måneders PD stiger med 2,0 når PD ved første indregning var større end 1%. Herudover vurderes kreditrisikoen at være steget betydeligt, hvis låntager har været i restance i mere end 30 dage, uden at særlige forhold gør, at man kan se bort herfra.

Finansielle aktiver, hvor der er indtruffet en betydelig stigning i kreditrisikoen, placeres dog i den svage del af stadie 2 i følgende situationer:

En stigning i PD for den forventede restløbetid på 100 % eller en stigning i 12 måneders PD på 0,05 procentpoint, når 12 måneders PD ved første indregning var under 1 %, og den aktuelle 12 måneders PD er 5 % eller derover. En stigning i PD for den forventede restløbetid på 100 % eller en stigning i 12 måneders PD på 2,0 procentpoint, når 12 måneders PD ved første indregning var større end 1 % og den aktuelle 12 måneders PD er 5 % eller derover.

Det finansielle aktiv har været i overtræk i mere end 30 dage, og den aktuelle 12 måneders PD er 5 % eller derover.

Kreditforringede aktiver (Stadie 3)

Udlån og andre tilgodehavender, der måles til amortiseret kostpris, samt garantier og kredittilsagn kan være kreditforringet, hvis en eller flere af følgende begivenheder er indtruffet:

- Låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder.
- Låntagers kontraktbrud, eksempelvis i form af manglende overholdelse af betalingspligt for afdrag og renter.
- Når Banken eller andre långivere yder låntager lempelser i vilkår, som ikke ville være overvejet, hvis ikke låntager var i økonomiske vanskeligheder.
- Det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive omfattet af anden økonomisk rekonstruktion.
- Bortfald af et aktiv.

KREDITRISIKO

Herudover vurderes udlånet senest at være kreditforringet, hvis låntager har været i restance i mere end 90 dage.

Signifikante udlån vurderes individuelt for indikation på kreditforringelse ved hver regnskabsafslutning. Banken gennemgår alle eksponeringer med nedskrivning større end kr. 100.000 som behandles individuelt og øvrige eksponeringer bliver modelberegnet.

Definitionen af misligholdelse

Fastlæggelsen af, hvornår en låntager har misligholdt sine forpligtelser er afgørende for opgørelsen af det forventede kredittab. Banken anser en låntager for at have misligholdt sine forpligtelser såfremt

- Låntager er mere end 90 dage i restance på væsentlige dele af deres forpligtelser
- Det er usandsynligt, at låntager kan tilbagebetale sine forpligtelser fuldt.

Vurderingen af, om en låntager er i restance, gælder både overtræk over de fastsatte rammer og manglende betaling af enten afdrag eller renter. Vurderingen af, hvorvidt det er usandsynligt, at en låntager kan tilbagebetale sine forpligtelser, tager udgangspunkt i både kvalitative og kvantitative indikatorer. En kvalitativ indikator for erhvervsudlån kan for eksempel være, om der er brud på covenants. Kvantitative indikatorer kunne for eksempel være en vurdering af, hvorvidt en låntager kan opfylde sine forpligtelser på andre lån eller er i restance på andre lån.

Af-og nedskrivninger

Nedskrivninger i stadie 1 og 2:

Opgørelsen af det forventede kredittab i stadie 1 og 2 foretages baseret på en nedskrivningsmodel. Nedskrivningsmodellen tager udgangspunkt i sandsynligheden for misligholdelse (PD), forventet krediteksponering ved misligholdelsen (EAD) og forventet tabsandel ved misligholdelse (LGD). Modellen inkorporerer historiske observationer for de enkelt inputs og ligeledes fremadskuende information, herunder makro-økonomiske forhold.

Fastlæggelse af input til nedskrivningsmodellen

Input til nedskrivningsmodellen er baseret på historiske informationer, som er udviklet af Bankens datacentral ved brug af statistiske modeller.

Fastlæggelsen af sandsynligheden for misligholdelse (PD) tager udgangspunkt i observerede misligholdelser igennem en periode, som dækker over en økonomisk cyklus, og herefter konverteres de observerede misligholdelser til en estimeret sandsynlighed, der gælder for et bestemt tidspunkt (12 måneders PD). Livstids PD opgøres med udgangspunkt i 12 måneders PD på baggrund af matematiske modeller og fremskrivninger af 12 måneders PD. Dette er baseret på forventninger til fremtiden og lånenes udvikling.

Fastlæggelsen af krediteksponering ved misligholdelse (EAD) tager udgangspunkt i den forventede ændring

KREDITRISIKO

til eksponeringen efter balancedagen, inklusive tilbagebetaling af renter og afdrag, samt yderligere træk på kredittilsagn. Bankens EDB Centrals fastlæggelse af EAD tager udgangspunkt i historisk information om forventede ændringer i eksponeringer over lånenes levetid inden for det enkelte låns rammer. Der tages derved højde for afdragsprofil, førtidsindfrielse og ændringer i brugen af kreditter.

Forventet tabsandel ved misligholdelse (LGD) er estimeret på baggrund af forskellen mellem de kontraktuelle pengestrømme og de pengestrømme, som Banken forventer at modtage efter misligholdelse inklusive pengestrømme ved realisering af sikkerheder. Fastlæggelsen af LGD tager udgangspunkt i de forventede sikkerhedsværdier fratrukket omkostninger ved salg samt pengestrømme, som en låntager kan betale i øvrigt ud over sikkerheder. Der tages ligeledes højde for eventuel reduktion i pris, såfremt sikkerheden skal realiseres inden for en kortere periode. De forventede pengestrømme tilbagediskonteres til nutidsværdi. Nutidsværdien beregnes for fastforrentede udlån og tilgodehavender baseret på den oprindeligt fastsatte effektive rentesats. For variabelt forrentede udlån og tilgodehavender anvendes den aktuelle effektive rentesats på udlånet eller tilgodehavendet.

Fremadskuende makroøkonomiske scenarier

Fremadskuende information indgår i beregningen af forventet tab i form af makroøkonomiske prognoser og fremskrivninger. Banken bruger en model, der udvikles og vedligeholdes af LOPI – Foreningen af Lokale Pengeinstitutter.

Modellen er opbygget omkring fastlæggelsen af historiske sammenhænge mellem nedskrivninger inden for en række sektorer og brancher og en række forklarende makroøkonomiske variable. Disse sammenhænge tilføres herefter estimater for de makroøkonomiske variable, baseret på prognoser fra konsistente kilder som Det økonomiske Råd, Nationalbanken m.fl. hvor prognoserne i almindelighed rækker to år frem i tid og omfatter variable som stigning i offentligt forbrug, stigning i BNP, rente etc. Prognoserne bygger på danske tal. Pt. er de økonomiske fremtidsscenarier i Grønland og Danmark ikke signifikant forskellige og indtil videre opfattes de danske prognoser, at kunne anvendes på grønlandske forhold.

Derved beregnes de forventede nedskrivninger i op til to år frem i tid inden for de enkelte sektorer og brancher, mens der for løbetider udover 2 år foretages en lineær interpolation mellem nedskrivningsprocenten for år 2 og nedskrivningsprocenten i år 10., hvor der i modelmæssig henseende antages at indtræffe en "langtidsligevægt" opgjort som et strukturelt niveau fra prognoserne. Løbetider udover 10 år tildeles i modelmæssig henseende samme nedskrivningsprocent som langtidsligevægten i år 10. Endelig transformeres de beregnede nedskrivningsprocenter til justeringsfaktorer, der korrigerer datacentralens estimater i de enkelte sektorer og brancher. Instituttet foretager tilpasninger til disse, baseret på egne forventninger til fremtiden, og med udgangspunkt i lånesammensætningen.

Ledelsesmæssige skøn

Instituttet foretager på hver balancedag en vurdering af, om der er behov for korrektioner til de forventede kredittab, som er beregnet på basis af de anvendte modeller i stadie 1 og 2. Dette foretages på baggrund af de beregnede nedskrivninger. Det ledelsesmæssige skøn baserer sig primært på usikkerheder om modelberegninger og forskelle i de makroøkonomiske scenarier mellem Grønland og Danmark.

KREDITRISIKO

Nedskrivninger i stadie 3:

Nedskrivning på kreditforringede udlån opgøres som det forventede tab på baggrund af en række mulige udfald for låntagers økonomiske situation og Bankens kredithåndtering. Det forventede tab beregnes ved at sammenveje det opgjorte tab forbundet med hvert scenarie baseret på sandsynligheden for, at scenariet indtræffer. For hvert scenarie opgøres nedskrivningen baseret på forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivningen og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger på udlånet.

Til beregningen af nutidsværdien anvendes for fastforrentede udlån og tilgodehavender den oprindeligt fastsatte effektive rentesats. For variabelt forrentede udlån og tilgodehavender anvendes den aktuelle effektive rentesats på udlånet eller tilgodehavendet.

Hovedreglen er, at nedskrivningen udgøres af eksponeringen med fradrag af en beregnet sikkerhed.

Afskrivninger

Finansielle aktiver afskrives helt eller delvist, såfremt der ikke længere er en rimelig forventning om betaling af det udestående beløb. Ved afskrivning ophører aktivet med at være indregnet i balancen helt eller delvist.

Hvornår der ikke længere vurderes at være en rimelig forventning om indbetaling af udestående beløb, baserer sig på konkrete forhold hos den enkelte låntager. Dette kunne være manglende indtjening, egenkapital mv.

Inden der foretages afskrivning, har låntager været omfattet af en inddrivelsesproces, hvor der søges indgået frivillige betalingsordninger, realisering af aktiver mv.

Efter afskrivningen er sket, fortsætter gældsinddrivelsesprocessen. Ved selskaber typisk indtil låntager har afsluttet en konkursbehandling, akkordering el.lign. For privatpersoner søges fortsat indgået frivillige betalingsordninger og evt. retslig inkasso.

KREDITRISIKO

Eksponering og nedskrivninger fordelt på brancher

2018	Brutto-eksponering 1.000 kr.	Andel af samlede bruttoeksponeringer	Samlede nedskrivninger 1.000 kr.	Andel af samlede nedskrivninger
Offentlig	356.891	7	1.169	1
Erhverv:				
Landbrug og fiskeri	132.245	3	8.099	5
Industri og råstofudvinding	86.844	2	3.224	2
Energiforsyning	0	0	0	0
Bygge- og anlægsvirksomhed	324.269	7	27.840	15
Handel	290.409	6	16.651	10
Transport, restauration og hotel	327.546	7	15.530	9
Information og kommunikation	8.533	0	2.005	1
Finansierings-og forsikringsvirksomhed	107.460	2	356	1
Fast ejendom	854.594	17	9.019	5
Øvrige erhverv	142.496	3	7.075	4
Erhverv i alt	2.274.396	46	89.799	52
Private	2.278.924	46	79.374	47
I alt	4.910.211	100	170.342	100

2017	Brutto-eksponering 1.000 kr.	Andel af samlede bruttoeksponeringer	Samlede nedskrivninger 1.000 kr.	Andel af samlede nedskrivninger
Offentlig	487.747	11 %	694	0 %
Erhverv:				
Landbrug og fiskeri	152.636	3 %	13.170	9 %
Industri og råstofudvinding	99.438	2 %	8.335	6 %
Energiforsyning	0	0 %	0	0 %
Bygge- og anlægsvirksomhed	406.718	9 %	26.373	19 %
Handel	310.360	7 %	6.832	5 %
Transport, restauration og hotel	269.416	6 %	3.976	3 %
Information og kommunikation	10.862	0 %	1.432	1 %
Finansierings-og forsikringsvirksomhed	111.749	2 %	344	0 %
Fast ejendom	651.782	14 %	5.729	4 %
Øvrige erhverv	88.569	2 %	2.519	2 %
Erhverv i alt	2.101.531	45 %	68.710	49 %
Private	2.048.787	44 %	72.362	51 %
I alt	4.638.065	100 %	141.766	100 %
Heraf gruppevis			36.021	

KREDITRISIKO

Krediteksponeringer fordelt på klassifikation, bonitet og stadier:

Klassifikation Grønlandsbanken*	Klassifikation Finanstilsynet	Stadie 1 t.kr.	Stadie 2 t.kr.	Stadie 3 t.kr.	I alt t.kr.
Rating 1 – 3	3/2A	2.689.166	432.299	44.951	3.166.416
Rating 4 – 7	2B	823.811	328.168	34.720	1.186.699
Rating 8 – 9	2C	144.677	95.642	16.124	256.443
Rating 10 – 11	1	0	43.704	256.959	300.663
I alt		3.657.654	899.803	352.754	4.910.211

*Klassifikation GrønlandsBANKEN

- Rating 1 – 3 svarer til Finanstilsynets bonitetsskala 3/2A - Kunder med utvivlsom god bonitet og kunder med normal bonitet
- Rating 4 – 7 svarer til Finanstilsynets bonitetsskala 2B – Kunder der ikke opfylder kriterierne i 1 – 3, men som på den anden side ikke har væsentlige svaghedstegn. Gældsserviceringssevnen er god, dog kan de finansielle nøgletal være svage.
- Rating 8 – 9 Kunder med væsentlige svaghedstegn, dog uden der er indtrådt OIK. Kundens gældsserviceringssevne er mindre tilfredsstillende og kunden er økonomisk sårbar/har svage nøgletal.
- Rating 10 – 11 Kunder med OIK. Kunder med og uden tabsrisikoopgørelse (nedskrivning). Gældsserviceringssevnen er ringe eller ikke til stede og der er risiko for tab.

Rating er et kreditværktøj som statistisk beregner sandsynligheden for default - dvs. sandsynligheden for at en kunde misligholder sin gæld til banken indenfor 12 måneder, ud fra kundens historiske adfærdsmønster. Rating understøtter bankens mulighed for en systematiseret og dokumenterbar styring af kreditrisici baseret på en kreditklassifikationsmodel.

For at opnå størst mulig statistisk styrke sker beregningerne på baggrund af en lang række data og mønstre, og datagrundlaget er summerende data med adfærdsmønstre fra bankkunder der sikrer de statistisk de beregninger. Der benyttes adskillige kreditmæssige parametre såsom overtræk, rådighedsbeløb, debet/kreditomsætning, regnskaber, styrkeprofil m.m.

De statistiske kreditmodeller dækker tre kundesegmenter:

- Privat
- Enkeltmandsvirksomheder (EMV)
- Selskaber

Finanstilsynets bonitetsskala 3, 2A, 2B, 2C og 1 er en opgørelse af den aktuelle samlede kreditstatus. I bonitetsskalaen tages der udgangspunkt i historiske og statistiske opgørelser af økonomien for en kunde som helhed.

Omdrejningspunktet for IFRS9 inddelingen i stadier er udviklingen i kreditrisikoen. En facilitet skifter stadie, hvis kundens kreditrisiko udvikler sig negativt i forhold til kundens kreditrisiko på tidspunktet for facilitetens oprettelse. Stadie 1 og 2 er facilitetsbåret. Først i stadie 3 anlægges et helkunde perspektiv.

IFRS9 måler på udviklingen i PD – sandsynligheden for default. Det vil sige, at IFRS9 i sin vurdering af kreditrisikoen har blikket fremadrettet.

KREDITRISIKO

Krediteksponeringer på brancher fordelt på stadier:

	Stadie 1 t.kr.	Stadie 2 t.kr.	Stadie 3 t.kr.	I alt t.kr.
Offentlig	356.874	17	0	356.891
Erhverv:				
Landbrug og fiskeri	91.380	32.003	8.862	132.245
Industri og råstofudvinding	18.196	653	67.995	86.844
Energiforsyning	0	0	0	0
Bygge- og anlægsvirksomhed	127.469	132.094	64.706	324.269
Handel	212.454	61.038	16.917	290.409
Transport, restauration og hotel	228.635	67.112	31.799	327.546
Information og kommunikation	4.519	1.737	2.277	8.533
Finansierings- og forsikringsvirksomhed	107.369	91	0	107.460
Fast ejendom	645.223	175.632	33.739	854.594
Øvrige erhverv	63.579	65.383	13.534	142.496
Erhverv i alt	1.498.824	535.744	239.828	2.274.396
Private	1.801.956	364.042	112.926	2.278.924
I alt	3.657.654	899.803	352.754	4.910.211

Årsag til værdiregulering på eksponeringer i stadie 3

2018	Krediteksponering før nedskrivninger	Nedskrivninger	Regnskabsmæssig værdi	Sikkerheder	Maksimal kredit- risiko
Konkurs	9.366	9.061	305	244	61
Inkasso	23.885	17.228	6.657	6.657	0
Økonomiske vanskeligheder	319.503	100.969	218.534	182.465	36.019
I alt	352.754	127.258	225.496	189.366	36.130

2017	Krediteksponering før nedskrivninger	Nedskrivninger	Regnskabsmæssig værdi	Sikkerheder	Maksimal kredit- risiko
Konkurs	11.509	3.020	8.489	8.489	0
Inkasso	21.121	15.338	5.783	5.783	0
Økonomiske vanskeligheder	194.089	87.387	106.702	66.318	40.384
I alt	226.719	105.745	120.974	80.590	40.384

Kreditkvalitet på eksponeringer generelt

Grønlandsbanken har ikke udviklet scoringsmodeller, der dækker hele udlånsporteføljen.

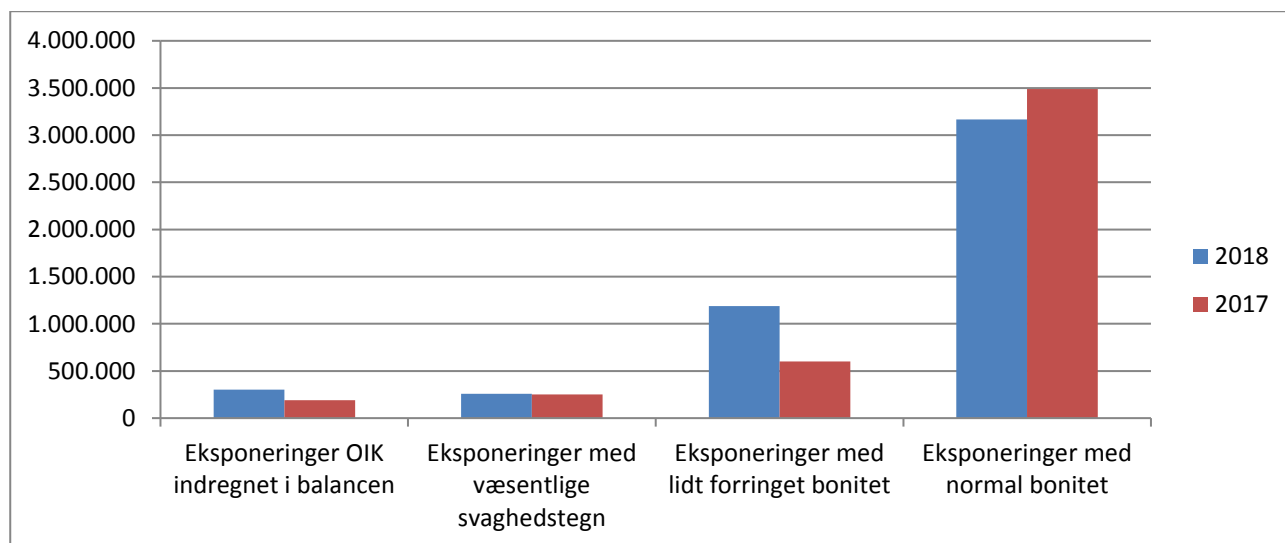
Eksponeringer med restance eller overtræk > kr. 1.000

I 1.000 kr.	2018	2017
0 – 30 dage	3.489	15.455
31 – 60 dage	8.411	2.906
61 – 90 dage	1.711	6.884
> 90 dage	8.435	11.646
I alt	22.046	36.891

KREDITRISIKO

Grønlandsbanken anvender en rating model, der opdeler låntager i 11 kategorier. Inddelingen sker efter kriterier, som låntagers indtjening, formueforhold, kontoadfærd mv. De 11 kategorier henføres herefter til Finanstilsynets bonitetskarakterer.

Krediteksponeringer før nedskrivninger opdelt efter bonitet (i kr. 1.000) – fordelt på FTs bonitet*

*Rating modellen, der opdeler eksponeringer i klassifikationer er ændret i 2018 og tallene mellem årene 2018 og 2017 er derfor ikke fuldstændigt sammenlignelige.

Grønlandsbanken har ingen "ikke værdiforringede udlån eller garantier", hvor der er foretaget lempelser i lånevilkårene, som følge af at låntager er i økonomiske vanskeligheder.